

PROF. WITOLD JANUSZ RUDOWSKI – CHIRURG I TRANSFUZJOLOG

Tytuł doktora *honoris causa* Akademii Medycznej w Poznaniu nadany na wniosek Rady Wydziału Lekarskiego w 1975 r.

Urodził się 17 lipca 1918 r. w Piotrkowie Trybunalskim w rodzinie Maksymiliana Rudowskiego, prawnika, i Stefanii z domu Piltz. W 1936 r. ukończył gimnazjum oraz liceum im. Emiliana Konopczyńskiego w Warszawie i po zdaniu egzaminów wstępnych został przyjęty na Wydział Lekarski Uniwersytetu Warszawskiego.

1 września 1939 r. zgłosił się na ochotnika do Szpitala Dzieciątka Jezus w Warszawie. Po kapitulacji został skierowany do Lublina, a kiedy miasto to zostało zbombardowane, przedostał się do Tomaszowa Mazowieckiego. Przydzielony do służby sanitarnej armii Małopolska dotarł do Lwowa, gdzie pracował w szpitalu wojennym w Politechnice Lwowskiej. Zwolniony jako ochotnik w październiku, wrócił do stolicy i podjął studia na tajnym Uniwersytecie Warszawskim, równocześnie wstępując do Związku Walki Zbrojnej, a potem do Armii Krajowej (pseudonim „Bakcył”). Prowadził szkolenia sanitarne w zakresie chirurgii wojennej i zasad udzielania pierwszej pomocy dla pielęgniarek i żeńskich drużyn harcerskich, a także zabezpieczał pod względem chirurgicznym akcje zbrojne Kedywu Komendy Głównej AK. Studia ukończył w czerwcu 1943 r. i został mianowany młodszym asystentem oddziału chirurgicznego Szpitala Dzieciątka Jezus, gdzie prowadził też zajęcia dla uczestników konspiracyjnych studiów lekarskich. Podczas Powstania Warszawskiego udzielał pomocy rannym, a po jego klęsce uczestniczył w ewakuacji chorych i mienia Szpitala Dzieciątka Jezus. W listopadzie 1944 r. został aresztowany przez gestapo i skierowany do obozu pracy w Soblówce koło Żywca.

W 1945 r. wrócił do Warszawy i pracy w Szpitalu Dzieciątka Jezus, najpierw na oddziale chirurgii ogólnej, a w latach 1945-1947 w kierowanej przez prof. Jerzego Choróbskiego Klinice Neurochirurgii. W lutym 1947 r. doktoryzował się, a od sierpnia tego roku do września 1948 r. odbywał służbę wojskową. Po zwolnieniu objął stanowisko asystenta w I Klinice Chirurgicznej Uniwersytetu Warszawskiego. W 1952 r. habilitował się, a trzy lata później uzyskał stopień docenta. W 1953 r. został zatrudniony jako chirurg i pracownik nauki w Instytucie Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie, gdzie pełnił również funkcję sekretarza naukowego Instytutu i redaktora czasopisma „Nowotwory”. W 1961 r. został profesorem nadzwyczajnym, a w 1970 r. profesorem zwyczajnym.

W 1963 r. został ordynatorem oddziału chirurgii ogólnej Szpitala Wojewódzkiego w Warszawie, a także pełnił obowiązki konsultanta wojewódzkiego na województwo warszawskie. W latach 1964-1988 był dyrektorem Instytutu Hematologii w Warszawie i kierownikiem Kliniki Chirurgicznej Instytutu, umożliwiając odbywanie tutaj staży wielu lekarzom, także z poznańskiej Akademii Medycznej.

Odbył szereg staży naukowych w USA i Wielkiej Brytanii. Prowadził szeroką współpracę międzynarodową. Zajmował się problematyką chirurgii onkologicznej, transfuzjologii, patofizjologii oparzeń, leczeniem chirurgicznym szkodliwych zmian krwotocznych. Był członkiem komitetu redakcyjnego czasopisma „Cancer” i kilku periodyków lekarskich wydawanych w Europie Środkowo-Wschodniej. Był przewodniczącym Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia i Opieki Społecznej, ekspertem WHO. Był członkiem rzeczywistym PAN, prezesem Towarzystwa Chirurgów Polskich, prezesem Towarzystwa Naukowego Warszawskiego.

Ogłosił drukiem ponad 500 prac w czasopismach krajowych i renomowanych czasopismach zagranicznych, trzy - z kilkudziesięciu - monografie zostały wydane w USA: „Burns: Therapy and Research” (John Hopkins University Press, Baltimore 1976), „Disorders

of Hemostasis in Surgery” (University Press Hannover, New Hampshire 1977) oraz „Surgery of the Spleen” (National Library of Medicine, Bethesda 1987).

Został odznaczony m.in.: Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego *Virtuti Militari*, Krzyżem Partyzanckim, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski.

Otrzymał tytuł doktora *honoris causa* od akademii medycznych w: Poznaniu (1975), Warszawie (1978), Łodzi (1980), Wrocławiu (1982), Krakowie (1989), Białymstoku (1990) i Lublinie (1993). W Poznaniu laudację wygłosił prof. Mieczysław Wójtowicz, dziekan Wydziału Lekarskiego. Za uczestnictwo w działalności tajnego Uniwersytetu Warszawskiego otrzymał w 1983 r. tytuł doktora *honoris causa* Uniwersytetu Edynburskiego. Był honorowym członkiem: edynburskiego Royal College of Surgeons, a także towarzystw chirurgicznych w Holandii, Kanadzie i USA.

Zmarł 10 września 2001 r. w Warszawie i został pochowany na Cmentarzu Komunalnym na Powązkach.

Piśmiennictwo:

1. Archiwum Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu. 15/104, Nadawanie doktorów *honoris causa*, 1974-1975.
2. Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego – Powstanie Warszawskie i medycyna, Warszawa 2003.